

ΠΑΝΗΓΥΡΟΛΟΓΙΟΝ

Γράφει ο συγγραφέας-λαογράφος κ. **ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΕΚΑΚΗΣ**

www.lekakis.com

Προγραμματίστε τις εξορμήσεις σας με βάση την παράδοση ...

1 Αυγούστου έως 31 Σεπτεμβρίου

4 Αυγούστου στην Κληματιά [τριήμερο για τον Σωτήρα]

Οι κάτοικοί της είναι εύθυμοι, χωρατατζήδες, καλοκάγαθοι, καλοπροαίρετοι κι ευχάριστοι στην παρέα και σπάταλοι. Και όλοι έχουν και μια εύθυμη ιστορία να σου διηγηθούν. Κάποτε, λένε, ένας Κληματιώτης χόρευε και πάνω στην έκστασή του φώναξε στα όργανα: «Βαράτε! Μην σταματάτε! Έχω και 47 σακκιά φακή στο σπίτι! Ελάτε να τα πάρετε! Μόνο μη σταματάτε!»... Η Κληματιά φημίζεται για την μουσική της παράδοση. Είναι κέντρο μουσικής! Το κλαρίνο κυριάρχησε εδώ από το 1850. Την μουσική παράδοσή της αυτήν, την μεταλαμπάδεψε και σε γειτονικές περιοχές της (κυρίως την Ζίτσα, αλλά και κατ' επέκτασιν και σ' όλην την Ήπειρο, κ.ά.). Έτσι έμειναν γνωστά με την καταγωγή τους ορισμένα τραγούδια ως «βελτοιστικά» και κάποιοι σκοποί. Όλα αυτά μπορείτε να τα δείτε και να τα βιώσετε, ιδίως εάν πάτε στην Κληματιά

Ιωαννίνων, την πρωτεύουσα του Δήμου Ευρυμενών (εκεί όπου ήταν οι αρχαίες Ευρυμενές) στο τριήμερο πανηγύρι της του Σωτήρος (4-6 Αυγούστου).

6 Αυγούστου στην Κάτω Παλαιοκαρυά [για την Γιορτή της Πέστροφας]

Θα βουλιάξει από κόσμο και πάλι ο όμορφος χώρος του Νερόμυλου... Στην «Γιορτή της Πέστροφας» στον Νερόμυλο της Κάτω Παλαιοκαρυάς, κάθε της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος ο Δήμος Πύλης και το ΚΕΝΑΚΑΠ συνεπικουρούμενοι από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Παλαιοκαρυάς, οργανώνουν την γιορτή... Πολλοί άνθρωποι καταφθάνουν απ' όλων τον νομό Τρικκάλων - και όχι μόνον - και κατακλύουν τον ειδυλλιακό τόπο του Νερόμυλου. Απολαμβάνουν την νόστιμη πέστροφα που προσφέρουν οι υπεύθυνοι της γιορτής και ψυχαγωγούνται με το δημοτικολαϊκά συγκροτήματα που

σκορπούν κέφι και κάνουν τον κόσμο να χορεύει έως τις πρωινές ώρες...

Στην Αμοργό [για την Γιορτή του Παστελιού]

Κάθε μέσα Αυγούστου, εκεί λίγο προ της Παναγίας, ο Πολιτιστικός Σύλλογος της Χώρας Αμοργού διοργανώνει στην κεντρική πλατεία την «Γιορτή Παστελιού». Εδώ το παστέλι το φτιάχνουν με θυμαρίσιο μέλι, σπασάμι, γλυκάνισο και λεμόνι. Εκεί, κάτω από ενετικό κάστρο στήνονται τα μεγάλα καζάνια, και οι πάγκοι. Και ανακατεύεται μοναδικά το μέλι, η ζάχαρη, το σουσάμι, η ρακή και το γλυκάνισο και η λικουδιά

προσφέρεται – όπως παλαιά – πάνω σε φύλλα λεμονιάς... Σε αυτήν την μαγεία αισθήσεων και παραισθήσεων, προσθέστε την ψημένη τοπική ρακή, που ρέει άφθονη, αλλά και τους ήχους από τους Αμοργιανούς μουσικούς, των βιολιτζήδων και λαουτιέρδων του πανέμορφου αυτού νησιού, και θα νοιώσετε τι θα πει... «έφυγα»...

15 Αυγούστου στον Πλατρείθια [για την ομηρική... Μελάνυδρο Παναγιά]

Στην περιοχή Άγ. Αθανάσιος στον Πλατρείθια της ομηρικής όσο και καθαφικής Ιθάκης ευρίσκονται κάποια μυκηναϊκά ερείπια. Ρωτήσαμε τους εντόπιους τι είναι αυτά και μας είπαν με καμάρι: Η «Σχολή Ομήρου!»... Έτσι τα είπαν και οι περιηγητές. Φθάνει κανείς σε αυτήν την αρχαία Σχολή, όπου διδάσκονταν τα έπη του θείου ποιητή, μέσω χωματόδρομου. Αυτή είναι άλλη μια πιθανή θέση

ΦΩΤ. Α. ΚΑΜΙΤΖΗ

του παλατιού του Οδυσσέως. Οι αρχαιολόγοι ενετόπισαν εδώ και την Μελάνυδρο Πηγή, όπου, κατά την παράδοση, ο έως τότε τυφλός Όμηρος θεραπεύθηκε και βρήκε το φως του από τα μαύρα ύδατά της.

Σήμερα, στην πλατεία τιμούν την Παναγία την Μελάνυδρο ή Παναγία της Σκάλας.

Πανηγυρίζουν τον 15Αύγουστο, και γλεντούν έως το πρωί, σαν να βρίσκουν κι οι πιστοί της το φως τους...

Στην Νεράιδα [για την Μάχη της Μενίνας]

Το χωριό Νεράιδα Θεσπρωτίας παλαιότερα ελέγετο Μενίνα. Είναι γνωστό - και - για την μάχη που συνήφθη στα περίχωρά του, που έμεινε γνωστή στην ιστορία ως «Μάχη της Μενίνας».

Η μάχη έγινε την 17η-18η Αυγούστου 1944. Οι αγωνιστές της ΕΟΕΑ του Ναπ. Ζέρβα-ΕΔΕΣ τα έβαλαν για μια ακόμη φορά κατά των Γερμανών και των συνεργατών τους μουσουλμάνων αλβανοτσάμηδων. Κι ήταν η μάχη αυτή, ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα της νεωτέρας ιστορίας, που σημάδεψαν την ιστορία του τόπου.

Κάθε έτος, λοιπόν, κάπου εκεί στα μεταξύ 13-17 Αυγούστου τιμάται η μνήμη αυτών των γενναίων αγωνιστών.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Στην Ξάνθη [για τις Γιορτές της Παλιάς Πόλης της Ξάνθης]

Για 19η χρονιά θα γίνουν εφέτος οι «Γιορτές της Παλιάς Πόλης» της Ξάνθης... Η παράδοση, τα έθιμα και η ιστορία θα ενωθούν με την σύγχρονη πολιτιστική πραγματικότητα... Οι Γιορτές έχουν εξελιχθεί σε έναν από τους μεγαλύτερους πολιτιστικούς θεσμούς της Βορείου Ελλάδος! Και πραγματοποιούνται συνήθως την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου, και μάλιστα μέσα στον παραδοσιακό οικισμό της Παλιάς Πόλεως, μια από τις καλύτερα διατηρημένες «παλιές πόλεις» της Ελλάδος... Μια σειρά πολιτιστικών δρώμενων, με γνωστά ονόματα καλλιτεχνών, λαογραφικές και παραδοσιακές βραδιές με τοπικές γεύσεις και μουσικοχορευτικά συγκροτήματα, με την σύμπραξη τοπικών πολιτιστικών και άλλων φορέων, πρωτότυπες εκδηλώσεις για παιδιά και

μεγάλους, θεατρικές και χορευτικές παραστάσεις, εκθέσεις εικαστικών και βιβλίου, βιβλιοπαρουσιάσεις, βραδιές ποίησης, αφιερώματα, δημιουργικά εργαστήρια, αθλητικές διοργανώσεις κ.ά. Θα λάβουν χώρα στην παλιά πόλη της «πόλης με τα χίλια χρώματα»...

Δεκάδες ποικίλες διοργανώσεις με ενδιαφέρουσες «διαδρομές» στις πλατείες και τα πλακόστρωτα σοκάκια της. Ρυθμοί, χρώματα και γεύσεις από τον πολιτισμό του χθες, αλλά και του σήμερα. Με επίκεντρο την πλατεία Μητροπόλεως (κεντρική σκηνή) θα προσφέρονται παραδοσιακά εδέσματα, γλέντια με τοπικό χρώμα, παραδοσιακή μουσική και χορός...

Στους Στρόπωνες [για τρίημερο γλέντι]

Το χωριό των Σουλιωτών Ηπειρωτών στην Εύβοια, οι Στρόπωνες πανηγυρίζει επί τρίημερον τον Σεπτέμβριο, στην εκκλησιά την αφιερωμένη στην Αγ. Τριάδα, τιμώντας την Αγία Τριάδα και τον Άγιο Ιωάννη συνάμα. Είναι ένα... πρωτότυπο πανηγύρι, αφού δεν υπάρχει εκκλησία του αγίου Ιωάννου, παρά μόνον μια... εικόνα του εντός του Καθολικού της Αγίας Τριάδος! Με άλλα λόγια, το πανηγύρι αυτό δεν

το δημιούργησε η θρησκευτική πίστη, αλλά το επέβαλε περισσότερο η ανάγκη για διασκέδαση μετά το τέλος του καλοκαιριού, αφού είχαν τελειώσει όλες οι αγροτικές δουλειές...

Στην Απουλία [για την Γιορτή Κρασιού]

Την πρώτη Κυριακή κάθε Σεπτεμβρίου, στο κέντρο του χωριού Καπρινιάνο του Σαλεντίνου της Απουλίας (Πούλιας για τους Ιταλούς), σε ένα ελληνόφωνο - έως τα τέλη του 19ου αι. - χωριό, διοργανώνεται Γιορτή Κρασιού, η περίφημη Fiesta te lu Mieru (= mieriu "λατ. merum = σαλεντ. άκρατος οίνος, αυτός που δεν περιέχει μέρος νερού ή μελιού). Και αυτή είναι η πλέον επιτυχημένη Γιορτή Κρασιού, απ' όσες παρόμοιες τελούνται στην Νότια Απουλία. Συμπεριλαμβάνει παραδοσιακούς χορούς, ψήσιμο κρεάτων στους δρόμους και φυσικά άφθονο κρασί. Μην ξεχνάτε τα ελληνόφωνα χωριά της Κάτω Ιταλίας, της Μεγάλης Ελλάδας... Πάντα μας περιμένουν εκεί με ανοιχτές αγκάλες, έχοντας ένα τραγούδι για μας...

 Ενημερώνετέ μας για τις γιορτές, τα ήθη και τα έθιμα του τόπου σας, στο info@lekakis.com.